

UCHWAŁA NR X/68/2024
RADY MIEJSKIEJ GORZOWA ŚLĄSKIEGO

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, 1572) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) **Rada Miejska Gorzowa Śląskiego uchwala, co następuje:**

- § 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Gorzów Śląski.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości na BIP Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim.

Przewodniczący Rady

Marcin Schirch

Załącznik do uchwały Nr X/68/2024
Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego
z dnia 18 grudnia 2024 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Gorzów Śląski, 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Przemoc domowa – definicje przemocy	5
II. Podstawy prawne systemu przeciwdziałania przemocy domowej	6
III. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski	7
1. Problem przemocy w perspektywie danych Zespołu Interdyscyplinarnego i realizacji procedury Niebieskie Karty	8
2. Problem przemocy w perspektywie danych zebranych na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Gorzów Śląski	10
3. Wnioski dotyczące skali zjawiska przemocy i wyników badań ankietowych	18
4. Analiza SWOT	19
IV. Cel główny programu i cele szczegółowe	21
V. Założenia programu	21
1. Adresaci programu	22
2. Realizatorzy programu	22
3. Obszary i kierunki działań	23
VI. Przewidywane efekty realizacji programu	34
VII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości	34
VIII. Źródła finansowania	34
Zakończenie	35

Wstęp

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Zjawisko przemocy domowej stało się przedmiotem kompleksowej regulacji na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową. Przytaczany akt prawny określa zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Ważne jest podejmowanie działań zarówno na rzecz osób doznających przemocy, jak i tych, które ją stosują oraz wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Wpływa to nie tylko na większą świadomość praw i możliwości skorzystania z pomocy, ale również na uwrażliwienie „świadków” przemocy na konieczność reagowania na akty agresji. Nieodłącznym elementem systemu przeciwdziałania przemocy jest też podnoszenie kompetencji służb, gdyż to od osób tzw. „pierwszego kontaktu” zależy jakość i efektywność udzielanej pomocy i wsparcia.

W 2023 r. nastąpiła zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która wprowadziła do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zmniejszenie zjawiska przemocy domowej. Przepisy tejże ustawy nakładają na gminę obowiązek opracowania i przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy

Domowej zgodnej z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania zjawisku przemocy. Działania powinny być wieloaspektowe i długofalowe. Dlatego też zakłada się opracowanie programu w perspektywie wieloletniej na lata 2024–2030.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw. Program ma charakter uniwersalny uwzględnia priorytety z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Założeniem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w gminie co jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych oraz zaangażowania wszystkich służb w tym tych działających w skali powiatu.

Działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski realizuje głównie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w ramach, którego funkcjonują grupy diagnostyczno-pomocowe powoływane przez Zespół do pracy indywidualnej z poszczególnymi środowiskami. Prowadzona jest ponadto stała edukacja społeczna, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii zjawiska przemocy domowej. Kolejnym z podejmowanych na terenie gminy działań jest opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej planowany jest w perspektywie kilkuletniej i jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021-2024. Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Gorzów Śląski. Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do zintensyfikowania działań profilaktycznych, zwiększenia skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej, oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową oraz zwiększenie kompetencji podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Biorąc jako podstawę Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 zaplanowane działania będą miały charakter:

- uprzedzający: diagnozowanie, informowanie, edukacja, profilaktyka;
- interwencyjny: opieka i terapia;
- wspierający: poradnictwo, terapia;
- korekcyjno-edukacyjny.

Program w części pierwszej zawiera podstawy teoretyczne zjawiska przemocy domowej i przepisy prawne. Diagnostyczna część dokumentu prezentuje dane dotyczące skali zjawiska przemocy na terenie gminy Gorzów Śląski na podstawie analizy danych dotyczących uruchomionych w poszczególnych latach procedur Niebieskiej Karty. W części tej znajduje się również opracowanie badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy Gorzów Śląski na podstawie kwestionariusza opracowanego specjalnie na potrzeby niniejszego opracowania.

Podsumowanie części diagnostycznej stanowi analiza mocnych i słabych stron funkcjonującego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Gorzów Śląski.

Strategiczna część niniejszego programu, wyznacza cele i kierunki działań do realizacji w przyjętej perspektywie programowej, wskazuje przebieg procesu monitorowania i ewaluacji programu oraz źródła jego finansowania.

I. PRZEMOC DOMOWA – DEFINICJE PRZEMOCY.

Aby nieść skuteczną pomoc osobom zagrożonym przemocą należy zrozumieć, czym jest przemoc domowa i jak działają mechanizmy przemocowe. Należy ją właściwie zdefiniować i zrozumieć. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną. Definiuje jako działanie naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające dostępu do środków finansowych, możliwości podjęcia pracy, uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Pojęcie przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie, których najczęściej rozpoznaje się przemoc domową. Są to:

- intencjonalność – działania sprawcy nie są przypadkowe;
- dysproporcja siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp.;
- naruszanie godności i praw – sprawca przemocy narusza godność drugiej osoby, poniża ją, ośmiesza, pozbawia określonych praw;
- powodowanie cierpienia i szkód – osoby doznające przemocy doświadczają szkód fizycznych i psychicznych.

Literatura przedmiotu prezentuje różne formy przemocy w tym przemoc gorącą, która charakteryzuje się gwałtownym wybuchem tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujących agresywne zachowania. Jest też przemoc chłodna. Osoba stosująca taką przemoc jest spokojniejsza i bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania bliskich.

Przemoc domowa może przybierać różne formy, od przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, po przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Celem przemocy fizycznej jest zadanie ofierze bólu

fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz, przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości drugiej osoby, wzbudzanie w niej strachu. Wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc seksualna, naruszenie intymności to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności. Wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, itp. Przemoc ekonomiczna to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek na osobę, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp. Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej, inaczej cyberprzemoc, to wszelkiego rodzaju naruszające dobra osobiste działania podejmowane w Internecie lub przy użyciu telefonu. Jest to wyzywanie, straszenie, poniżanie w Internecie, robienie zdjęć lub rejestrowanie filmów obraźliwych, ośmieszających czy poniżających i bez zgody publikowanie ich w Internecie lub rozsyłanie przez telefon.

Przemoc domowa ma dramatyczne konsekwencje nie tylko dla samej osoby jej doznającej, ale także dla całego społeczeństwa. Bez wątpienia jest zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia, prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń a nawet śmierci.

II. PODSTAWY PRAWNE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim na lata 2024-2030 jest realizowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ponadto nawiązuje do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowią następujące akty prawne regulujące system przeciwdziałania przemocy domowej:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, 834 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn.zm)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U z 2024 r. poz. 177, 742 i 743, 858 z późn.zm)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 17, 1228 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 145, 1006, 1089, 1222, 1248, 1473, 1562 z późn.zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz.U. 2023 r. poz. 1870).

III. JAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY GORZÓW ŚLĄSKI.

Ze względu na charakter problemu przemocy, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których problem dotyczy. Podstawę do poznania skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Gorzów Śląski stanowią przede wszystkim informacje gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim i wszelkie działania podejmowane w ramach procedury Niebieskiej Karty. Zjawisko przemocy domowej jest monitorowane ponadto przez szereg innych instytucji współpracujących ze sobą w ramach jej przeciwdziałania. Oprócz Zespołu Interdyscyplinarnego jest to: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim, Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Śląskim, Komisariat Policji w Prasce, Prokuratura Rejonowa w Oleśnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Oleśnie, Sąd Rejonowy w Oleśnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie. Współpraca w tym zakresie prowadzona jest ponadto z placówkami oświatowymi i zakładami opieki zdrowotnej z terenu gminy oraz organizacją pozarządową „Caritas” w Gorzowie Śląskim.

1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY NIEBIESKIE KARTY.

Skalę zjawiska przemocy domowej w Gminie Gorzów Śląski najtrafniej oszacować można na podstawie danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Poprzez analizę i wskazanie ilościowe wdrożonych procedur Niebieskie Karty oraz liczę środowisk objętych procedurą można oszacować skalę zjawiska na terenie gminy.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim w okresie od stycznia 2019 r. do grudnia 2023 r. wpłynęły łącznie 62 formularze Niebieska Karta A dokumentujące zdarzenia przemocowe. Liczba sporządzanych na terenie gminy formularzy utrzymuje się każdego roku na porównywalnym poziomie. Zaobserwować można spadek uruchamianych procedur w latach 2020-2021, kiedy świat zmagął się z pandemią związaną z Coronawirusem Covid 19.

Za każdą wdrożoną procedurą skrywa się rodzina. Bywają sytuacje, że w jednej rodzinie jest kilka interwencji rocznie i w ramach jednej procedury są wypełniane kolejne formularze dokumentujące kolejne zdarzenie przemocowe w środowisku. Jednocześnie zaznaczyć należy, że procedury trwają kilka lub kilkanaście miesięcy i bywa, że kontynuowane są w kolejnych okresach sprawozdawczych. Skalę zjawiska oraz liczbę środowisk objętych procedurą Niebieskie Karty w poszczególnych latach prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Liczba uruchomionych procedur Niebieskie Karty oraz środowisk objętych procedurą.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ogółem liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w danym roku	14	18	17	14	16
Liczba rodzin u których uruchomiono procedurę Niebieskie Karty w danym roku	13	10	10	13	13
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta A które wpłynęły do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego	14	10	11	14	13

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie corocznych sprawozdań.

Z powyższych danych wynika, że w 2020 r. było najwięcej rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty co wynikało ze znacznej liczby procedur kontynuowanych z roku poprzedniego i niemożności ich zakończenia przez Zespół z uwagi na lockdown. Coroczna liczba nowych środowisk, u których uruchomiono procedurę utrzymuje się na stałym poziomie poza wspomnianym okresem pandemii. Z powyższych danych wynika, że zjawisko przemocy domowej na terenie gminy utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Procedura Niebieskiej Karty jest narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy domowej, ma przyczynić się do zatrzymania zjawiska przemocy i pozwolić na dokonanie oceny skali zjawiska.

Jej zakończenie następuje w przypadku: „ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej” bądź „rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań”. Poniższe zestawienie zawarte w tabeli 2 przedstawia liczbę zakończonych w danym roku procedur poprzez zestawienie procedur Niebieskiej Karty zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w stosunku do procedur zakończonych w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań.

Tabela 2. Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z uwzględnieniem przesłanek.

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty z uwagi na:	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	3	8	13	9	10
rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	2	2	2	1	0
ogółem:	5	10	15	10	10

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie corocznych sprawozdań.

Zdarza się tak, że po uruchomieniu procedury, członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej ustalają, że dalsze działania są bezzasadne i procedura jest zakańczana z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z tego, iż procedura Niebieskiej Karty wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub mamy odczynienia z konfliktem niemającym znamion przemocy domowej. Rok 2023 był pierwszym rokiem od wielu lat, kiedy grupy diagnostyczno-pomocowe nie miały wątpliwości co do celowości podejmowania działań w związku ze zjawiskiem przemocy domowej.

Analiza liczby osób objętych działaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z przemocą domową w danym roku kalendarzowym wskazuje jednoznacznie, że po 2019 roku mamy znaczący wzrost liczby osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Chcąc najtrafniej ocenić skalę zjawiska należy porównać dane ilościowe dotyczące konkretnych grup osób dotkniętych problemem przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski, które prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Liczba osób objętych działaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z przemocą

Osoby objęte działaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z przemocą domową	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
kobiety	10	21	15	18	19
mężczyźni	13	21	16	21	18
dzieci	12	18	24	18	17
ogółem osób:	35	60	55	57	54

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie corocznych sprawozdań.

Niepokojące jest, że dzieci jako świadkowie przemocy, a często też wskazywane w procedurze jednoznacznie jako osoby doświadczające przemocy domowej są tak liczną grupą w tym zestawieniu. Należy pamiętać, że dzieci często powielają schematy z dzieciństwa w dorosłym życiu. Rodzi to niebezpieczeństwo nasilania się zjawisk przemocowych w przyszłości oraz przyczyniać się może do budowania w przyszłości niezdrowych relacji partnerskich i niewłaściwych postaw rodzicielskich. Analizując ogólną liczbę osób objętych działaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z przemocą domową można zaobserwować rokroczny od 2020 r. nieznaczny spadek osób objętych pomocą.

Odzwierciedleniem skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski jest również liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz spotkań grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych do pracy z konkretnym środowiskiem domowym. Szczegółowe zestawienie zawiera tabela 4.

Tabela 4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz spotkań grup diagnostyczno-pomocowych w kolejnych latach

Liczba posiedzeń/spotkań w danym roku:	2019	2020	2021	2022	2023
Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	4	4	9
Grup diagnostyczno-pomocowych	28	18	28	29	55

Zródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie corocznych sprawozdań.

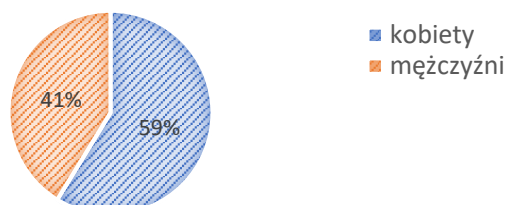
Analizując uzyskane wyniki zaobserwować można znaczący wzrost działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe od 2023 r. Pozyskane zestawienie pozwala mieć nadzieję, że podejmowane zintensyfikowane działania służb przełożą się bezpośrednio na poprawę w zakresie zmniejszenia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski.

2. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZEBRANYCH NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY GORZÓW ŚLĄSKI.

W celu poznania opinii na temat zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski oraz postaw społeczności lokalnej względem problemu przemocy posłużono się metodą ilościową dokonaną na podstawie badania ankietowego skierowanego do pełnoletnich mieszkańców Gminy Gorzów Śląski. Badania przeprowadzone zostały we wrześniu i październiku 2024 r. W badaniu wzięło udział 80 pełnoletnich mieszkańców gminy Gorzów Śląski. Uzyskane dane ilościowe zostały zaokrąglone do pełnych wartości punktów procentowych.

W badaniu wzięło udział więcej kobiet - 59%. Mężczyźni w badanej grupie stanowili 41%, co prezentuje wykres 1.

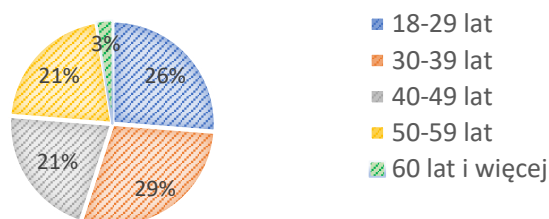
Wykres 1. Płeć respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Najliczniejszą grupę wiekową w badaniu stanowiły osoby w przedziale 30-39 lat. Osoby w wieku 18-29 lat stanowiły 26%. Po 21% stanowiły osoby w przedziałach wiekowych 40-49 lat i 50-59 lat. Najmniej liczną grupą były osoby w wieku 60 lat i więcej. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 2.

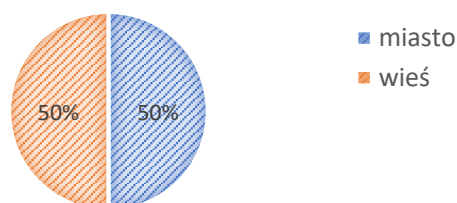
Wykres 2. Wiek respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Wśród ankietowanych biorących udział w badaniu było tyle samo osób mieszkających w mieście co na terenach wiejskich. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Miejsce zamieszkania respondentów

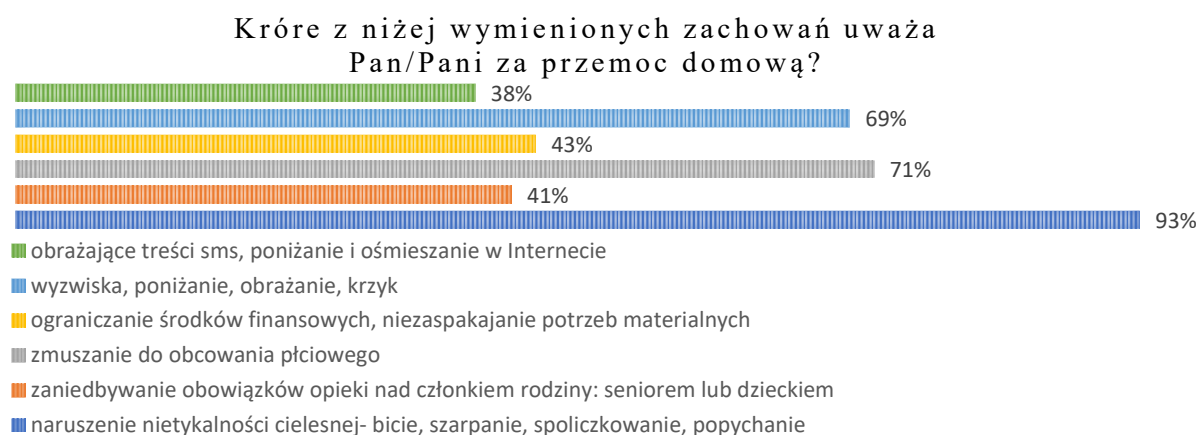
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Prezentowana poniżej analiza dotyczyć będzie odpowiedzi respondentów udzielonych na poszczególne pytania zawarte w skonstruowanym na potrzeby Gminnego Programu Przeciwdziałania

Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 kwestionariuszu ankiety.

Pytanie 1 miało za zadanie rozeznaczyć opinię mieszkańców gminy na temat ich subiektywnej oceny zachowań, które oceniają jako przemoc domową. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że zdecydowana większość ankietowanych uważa naruszenie nietykalności cielesnej za zachowanie utożsamiane z przemocą domową – 93% wszystkich osób biorących udział w badaniu. 71% ankietowanych uważa za przemoc domową zmuszanie do obcowania płciowego, 69% wskazywało na wyzwiska, poniżanie, obrażanie oraz krzyk jako przejaw przemocy domowej. Niespełna połowa – 43% za zachowanie przemocowe uważa ograniczanie środków finansowych i niezaspakajanie potrzeb materialnych, o dwa punkty procentowe mniej osób uważa zaniedbywanie w zakresie opieki czy to nad dzieckiem, czy nad seniorem – 41%. Najrzadziej osoby biorące udział w badaniu wskazywały na cyberprzemoc jako zjawisko utożsamiane z przemocą domową, - 38% ogółu badanych. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 4.

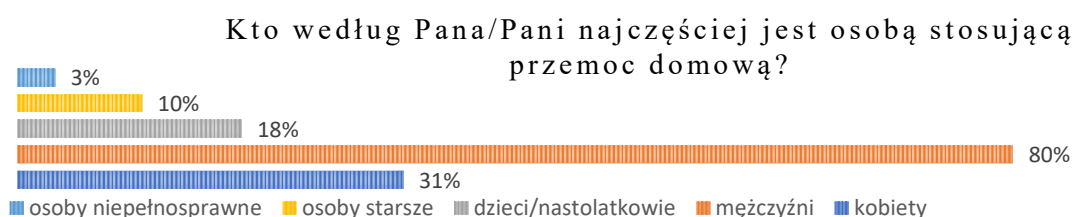
Wykres 4. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 1.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

W pytaniu 2 respondenci wskazywali osoby, które w ich ocenie są osobami najczęściej stosującymi przemoc domową. Zdecydowana większość respondentów wskazała, że osobami stosującymi przemoc domową są mężczyźni – 80% ogółu badanych, blisko co trzeci badany wskazywał, że są to kobiety – 31%, 18% ankietowanych wskazało na dzieci i młodzież jako dopuszczające się przemocy domowej, co dziesiąty wskazywał na osoby starsze. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby niepełnosprawne wskazane przez respondentów jako stosujące przemoc domową – 3%. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 5.

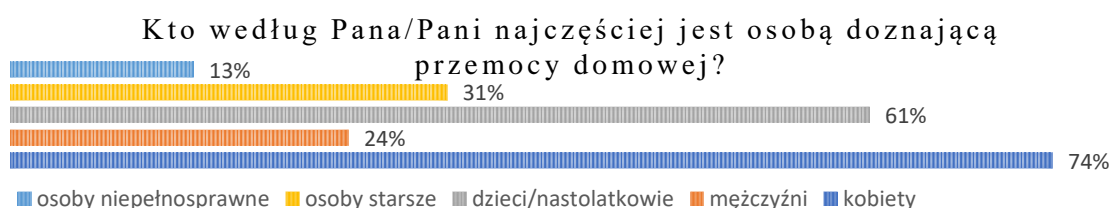
Wykres 5. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 2.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 3 dotyczyło rozeznania wśród uczestników badania, które z osób najczęściej w ocenie respondentów doświadczają przemocy domowej. Analiza wskazuje, że wśród osób biorących udział w badaniu, istnieje przekonanie, że najczęściej przemocy doświadczają kobiety – 74%. 61% badanych uważa, że są to dzieci i nastolatki. Blisko jedna trzecia – 31% ankietowanych uważa, że są to seniorzy. 24% badanych wskazywało, że przemocy domowej najczęściej doświadczają mężczyźni. Najrzadziej w badaniu wskazywano osoby niepełnosprawne jako doświadczające przemocy domowej – 13%. Wyniki uzyskane w badaniu w tym zakresie prezentuje wykres 6.

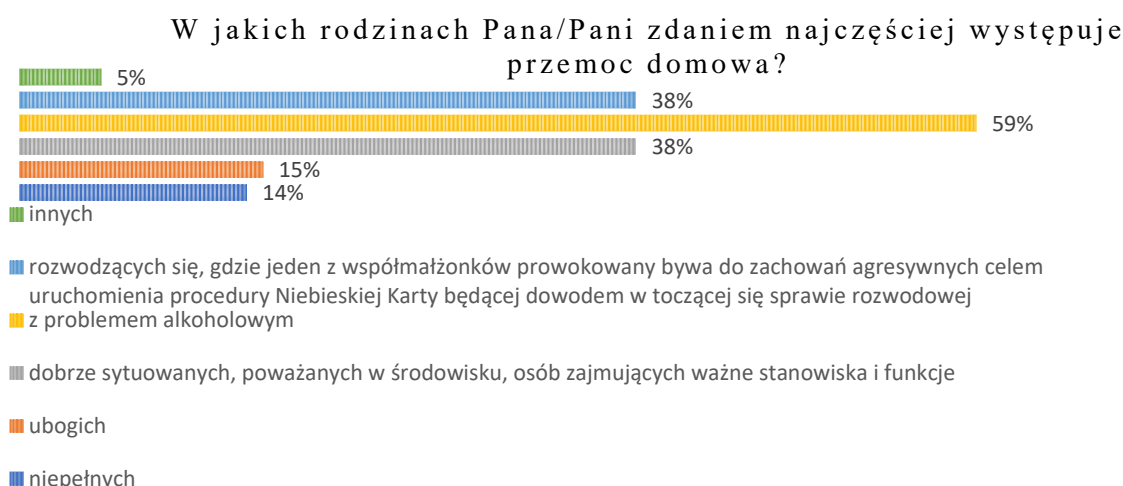
Wykres 6. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 3.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 4 miało za zadanie rozeznąć opinię badanych na temat środowisk rodzinnych w jakich najczęściej dochodzi do przemocy domowej. Większość osób biorących udział w badaniu uważa, że do przemocy domowej dochodzi w rodzinach z problemem alkoholowym – 59%. Rodziny w których dochodzi do rozpadu więzi małżeńskich, czyli rozwodzących się, gdzie procedura Niebieskiej Karty może zostać wykorzystana w toczących się postępowaniach sądowych oraz rodziny dobrze usytuowane, poważane w środowisku były w opiniach respondentów wskazywane jako kolejne najczęstsze środowiska z problemem przemocy domowej. Oba środowiska rodzinne zostały wskazane przez 38% ogółu osób uczestniczących w badaniu. W następnej kolejności wskazywano na środowiska zmagające się z problemami natury ekonomicznej – 15% ankietowanych oceniło, że problem przemocy domowej dotyczy rodzin ubogich. Nieznacznie mniej wskazywało, że rodzin niepełnych – 14%. Najrzadziej wskazywano na inne rodziny nie ujęte w żadnym z gotowych odpowiedzi na pytanie – 5% badanych. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 7.

Wykres 7. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 4.

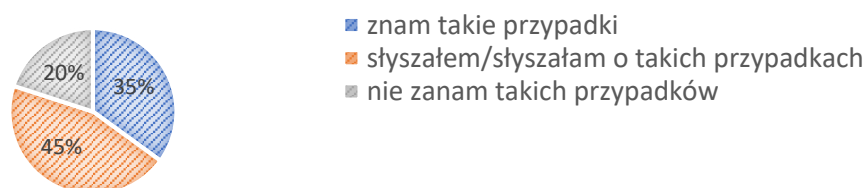

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

W kolejnym pytaniu respondenci zapytani zostali, czy znają przypadki występowania przemocy na terenie gminy Gorzów Śląski. Zdecydowana większość zna takie przypadki lub słyszała o nich. Łącznie 80% badanych zetknęło się z problemem przemocy występującej na terenie gminy, w tym 35% zna takie przypadki, a 45% słyszało o takich przypadkach. Co piąty badany nie zna ani nie słyszał o przypadkach występowania przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski. Odpowiedzi respondentów prezentuje wykres 8.

Wykres 8. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 5.

Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski?

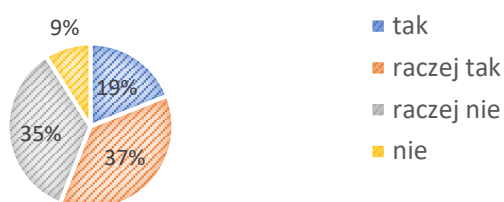

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 6 miało na celu ocenę czy zjawisko przemocy domowej postrzegane jest przez respondentów jako istotny problem na terenie gminy. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że wśród zdecydowanej większości osób biorących udział w badaniu, istnieje przekonanie, że przemoc domowa jest istotnym problemem: 18% odpowiedziało „tak”, 37%, że „raczej tak”, co stanowi łącznie 56% ogółu udzielonych odpowiedzi. 35% respondentów wskazało, że problem przemocy domowej raczej nie jest istotnym problemem na terenie gminy. 9% badanych osób wskazało, że przemoc domowa nie jest istotnym problemem. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 9.

Wykres 9. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 6.

Czy postrzega Pan/Pani przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy Gorzów Śląski?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

W kolejnym pytaniu respondenci zapytani zostali czy świadkowie przemocy domowej powinni powiadomić odpowiednie służby. 58% respondentów odpowiedziało, że tak, 30% że raczej tak. 7% badanych wskazało, że raczej nie, 5% respondentów, że nie. Uzyskane wyniki przedstawia wykres 10.

Wykres 10. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 7.

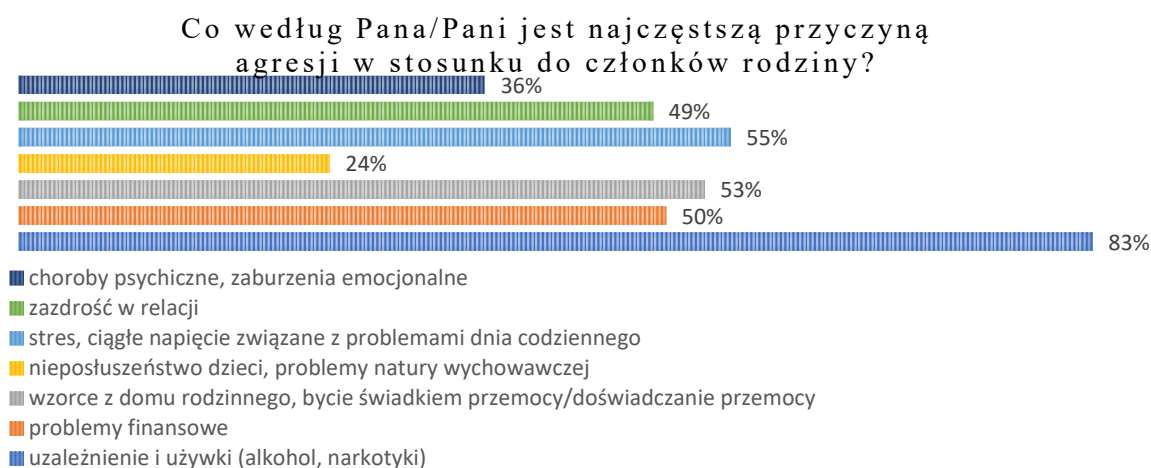
Czy Pana/Pani zdaniem świadkowie przemocy domowej powinni powiadomić o tym odpowiednie służby?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 8 miało na celu poznanie opinii respondentów na temat czynników powodujących zachowania agresywne w stosunku do członków rodziny. Wyniki wskazują, że wśród osób biorących udział w badaniu, istnieje przekonanie, że najczęstszą przyczyną agresji jest uzależnienie od alkoholu i narkotyków, tak wskazało 83% respondentów. 55% badanych wskazywało jako czynnik powodujący zachowania agresywne stres i ciągłe napięcie związane z troskami dnia codziennego. 53% respondentów jako czynnik wyzwalający agresję wskazało na wzorce wyniesione z domu. Połowa badanych wskazała na problemy finansowe. 49% respondentów określiła, że zazdrość w relacjach jest najczęstszą przyczyną agresji. Choroby psychiczne i zaburzenia emocjonalne jako determinant agresji wskazało 36% ogółu osób biorących w badaniu. Najrzadziej wskazywano, że przyczyną agresji w stosunku do członków rodziny są problemy natury wychowawczej i nieposłuszeństwo dzieci. – 24% respondentów. Wykres 11 prezentuje uzyskane wyniki.

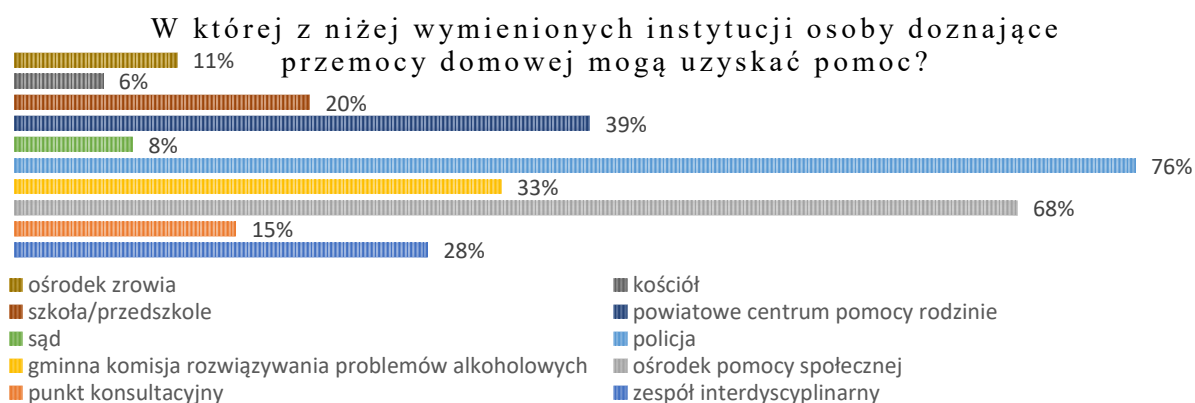
Wykres 11. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 8.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 9 miało za zadanie rozeznaczyć, gdzie społeczność lokalna będzie szukała wsparcia by uzyskać pomoc w przypadku doświadczania przemocy domowej. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że zdecydowana większość osób biorących udział w badaniu uważa, że osoby doznające przemocy domowej uzyskują pomoc na policji – 76% ogółu badanych. 68% respondentów uważa, że pomoc można uzyskać w ośrodku pomocy społecznej. 39% respondentów szukało będzie wsparcia w powiatowym centrum pomocy rodzinie. Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych wskazana została jako pomocna dla osób doświadczających przemocy domowej przez 33% respondentów. 28% respondentów wskazało na zespół interdyscyplinarny. Co piąty badany uważa, że szkoła i przedszkole to miejsce, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku doświadczania przemocy domowej. 15% respondentów pomocy będzie szukało w punkcie konsultacyjnym. Sąd wskazało 8% badanych. Natomiast kościół jako miejsce, gdzie można szukać wsparcia w przypadku doświadczania przemocy pojawiał się w odpowiedziach respondentów najrzadziej, wskazało na niego 6% ogółu osób biorących udział w badaniu. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 12.

Wykres 12. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 9.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Pytanie 10 miało na celu poznanie opinii respondentów czy w ich ocenie mieszkańcy gminy Gorzów Śląski w przypadku doświadczania przemocy domowej mogą liczyć na skuteczną pomoc. 26 % badanych wskazało, że tak, raczej tak wskazało 45% respondentów. Co czwarty w subiektywnej ocenie wypowiedział się, że raczej nie. 4% osób biorących udział w badaniu wskazało, że osoby zmagające się z problemem przemocy domowej nie mogą liczyć na skuteczną pomoc. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 13.

Wykres 13. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 10.

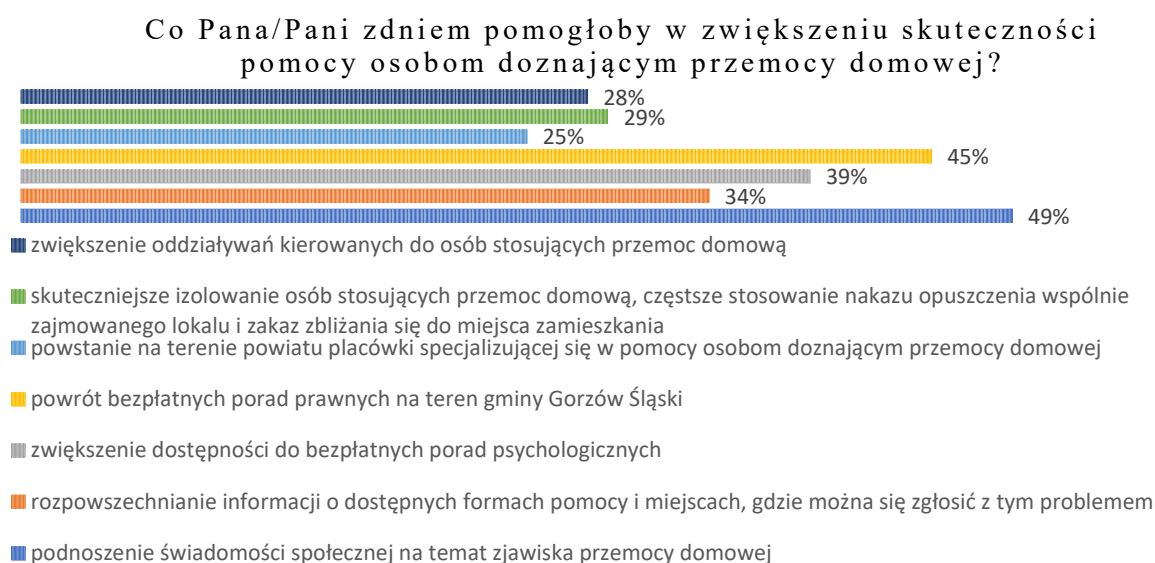
Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy gminy zmagający się z problemem przemocy domowej mogą liczyć na skuteczną pomoc?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

W ostatnim pytaniu respondenci zostali zapytani o działania, które pomogłyby zwiększyć skuteczność pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Blisko połowa mieszkańców gminy biorących udział w badaniu wypowiedziała się, że podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej – 49%. Nieco mniej, bo 45% z ogółu badanych wskazało, że powrót bezpłatnych porad prawnych na teren gminy. Zwiększenie dostępności do bezpłatnych porad psychologicznych wskazało 39% respondentów. 34% badanych wskazało na rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy i miejscach, gdzie można się zgłosić z tym problemem. Na skuteczniejsze izolowanie osób stosujących przemoc domową wskazało 29% respondentów. 28% badanych upatruje zwiększenia skuteczności pomocy w zwiększeniu oddziaływań kierowanych do osób stosujących przemoc domową. Co czwarta osoba wskazywała, że powstanie na terenie powiatu placówki specjalizującej się w pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Uzyskane wyniki prezentuje wykres 14.

Wykres 14. Odpowiedzi respondentów na pytanie nr 11.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

3. WNIOSKI DOTYCZĄCE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY I WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH.

Analiza danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny wskazuje, że w roku 2019 i 2022 zostało uruchomionych najwięcej procedur Niebieskiej Karty. W czasie pandemii spadła ilość wdrażanych procedur nie tylko na terenie gminy, ale była to tendencja ogólnokrajowa. Należy podkreślić, że nie jest możliwa do oszacowania rzeczywista skala zjawiska przemocy domowej, bowiem zdawać sobie należy sprawę, iż nie znamy skali ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie osoby jej doświadczające nie zdecydowały się ujawnić problemu.

Celem badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy Gorzów Śląski było rozeznanie opinii społeczności lokalnej na temat oferowanej na terenie gminy pomocy skierowanej do osób zmagających się z problemem przemocy domowej. Zdecydowana większość społeczności lokalnej zna przypadki występowania przemocy na terenie gminy lub słyszała o sytuacjach dotyczących przemocy domowej. Mieszkańcy gminy Gorzów Śląski mogą liczyć na skuteczną pomoc w przypadku doświadczania przemocy domowej. Wiedzą również, gdzie szukać pomocy i wsparcia. Oczekują pomocy od policji i ośrodka pomocy społecznej. Mało respondentów wskazało na Zespół Interdyscyplinarny, co prawdopodobnie spowodowane jest tym, że mieszkańcy Zespół Interdyscyplinarny identyfikują z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który zapewnia jego obsługę administracyjną. Kościół jako miejsce, gdzie można szukać wsparcia w przypadku doświadczania przemocy domowej pojawiał się w odpowiedziach respondentów sporadycznie.

Najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc fizyczna, czyli naruszenie nietykalności cielesnej. Najrzadziej mieszkańcy gminy doświadczają cyberprzemocy. Najczęstszymi sprawcami

przemocy są mężczyźni a najczęściej jej doznają kobiety i dzieci. Przemoc na terenie gminy występuje głównie w rodzinach z problemem alkoholowym oraz rozwodzących się, gdzie procedura Niebieskiej Karty może zostać wykorzystana w toczących się postępowaniach sądowych i rodzinach dobrze usytuowanych, poważanych w środowisku. Za najczęstszą przyczyną przemocy domowej uznaje się uzależnienie od alkoholu i narkotyków, stres i ciągłe napięcie związane z troskami dnia codziennego oraz wzorce wyniesione z domu.

W przeciwdziałaniu przemocy domowej bardzo ważne jest, aby w porę na nią zareagować. Widać dużą świadomość społeczności lokalnej o konieczności reagowania i powiadamiania odpowiednich służb w przypadku występowania przemocy domowej. Pozytywnym jest to, że społeczeństwo nauczyło się reagować na przemoc, a przede wszystkim to, że mieszkańcy gminy Gorzów Śląski mają świadomość, że przemoc domowa jest istotnym problemem, który wymaga podejmowania stosownych działań.

Analizując uzyskane dane, można stwierdzić także, że poprzez realizowane działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej udzielana pomoc jest skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania powodują wzrost świadomości wśród społeczności lokalnej. Respondenci wskazują, że oczekują dalszego podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Zasygnalizowali, że oczekują powrotu bezprawnych porad prawnych na teren gminy oraz zwiększenia dostępności do bezpłatnych porad psychologicznych na terenie gminy. Osoby uwikłane w problem przemocy domowej mają możliwość otrzymania niezbędnej pomocy i wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, co oznacza, że nie są pozostawione same sobie.

Zebrany materiał badawczy, stał się podstawą opracowania wniosków, które następnie posłużyły do opracowania analizy SWOT i założeń zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

4. ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT dokonana została na podstawie zebranych danych dotyczących zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski oraz analizy sytuacji społeczności lokalnej w odniesieniu do zagrożeń związanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej.

MOCNE STRONY

- Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży w szkołach;
- Infrastruktura – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Punkt Konsultacyjny, specjaliści w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl.;
- Wysoki poziom zaangażowania instytucji w pracę w Zespole Interdyscyplinarnym i w ramach powołanych grup diagnostyczno-pomocowych;

- Programy o zasięgu powiatowym i wojewódzkim z ofertą pomocową dla osób stosujących przemoc domową: coroczna realizacja przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową;
- Zwiększająca się świadomość społeczności lokalnej dotycząca problemu przemocy domowej i reagowanie na sytuacje przemocowe.

SŁABE STRONY

- Mało rozbudowana oferta pomocowa na terenie gminy Gorzów Śląski skierowana dla osób doświadczających przemocy domowej - ograniczona możliwość specjalistycznego wsparcia;
- Przeniesienie bezpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców do starostwa w Oleśnie;
- Ograniczony i odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów zwłaszcza dla dzieci;
- Niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach komunalnych, brak lokali socjalnych, mieszkań chronionych i treningowych oraz lokalu interwencji kryzysowej;
- Brak organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem dla osób uwikłanych w przemoc domową;
- Niewystarczające zaangażowanie instytucji zobligowanych do działania w kwestii wszczynania procedury Niebieskiej Karty.

SZANSE

- Wyspecjalizowana kadra chętnie podnosząca swoje kwalifikacje i kompetencje w zakresie pomocy osobom zmagającym się z problemem przemocy domowej;
- Wysoka świadomość mieszkańców gminy Gorzów Śląski na konieczność reagowania na przemoc domową;
- Inwestowanie w harmonijny rozwój dzieci poprzez wzrost oferty dodatkowych zajęć realizowanych na terenie gminy Gorzów Śląski dedykowanych dla najmłodszych mieszkańców;
- Dostrzeganie przez mieszkańców gminy ważności działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- Zwiększająca się oferta specjalistycznej pomocy dla osób stosujących przemoc domową;
- Dofinansowanie z ministerstwa przeznaczone na obsługę Zespołów Interdyscyplinarnych.

ZAGROŻENIA

- Wykorzystywanie procedury Niebieskiej Karty w sprawach konfliktowych w tym rozwodowych;
- Etykietowanie i stygmatyzacja osób zmagających z problemem przemocy domowej;
- Zdarzanie się sytuacji nieprofesjonalnego traktowania osób potrzebujących wsparcia przez osoby zobowiązane do reagowania i uruchamiania procedury Niebieskiej Karty;
- Mały wachlarz usług i działań na terenie gminy skierowanych do rodzin i osób w kryzysie;
- Niewystarczające poradnictwo wychowawcze na terenie gminy Gorzów Śląski.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU i CELE SZCZEGÓŁOWE.

Cel Główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Gorzów Śląski.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów wskazanych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczności lokalnej, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem.

1. ADRESACI PROGRAMU.

Program jest skierowany do:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
2. Osób doznających przemocy domowej;
3. Osób stosujących przemoc domową;
4. Świadców przemocy domowej;
5. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

2. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Osób Doznających Przemocy Domowej będzie realizowany w latach 2024-2030 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się kwestiami przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski.

W celu sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej konieczna jest partnerska współpraca między instytucjami nadzorującymi i realizującymi zadania w tym zakresie. Przy realizacji programu współpracować będą następujące podmioty:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim;
3. Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Punkt Konsultacyjny;
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie;
6. Komisariat Policji w Prasce;
7. Prokuratura w Oleśnie;
8. Sąd Rejonowy w Oleśnie;
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie;
10. Placówki służby zdrowia;
11. Placówki oświatowe;
12. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.

3. OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej w gminie Gorzów Śl.

Rodzaje działań:

1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej i prowadzenie badań dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz czynników z nią skorelowanych.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.

Termin realizacji: lata 2024 -2030.

1.1.2. Monitorowanie zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy Gorzów Śl.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce.

Wskaźniki:

- liczba sprawozdań dotyczących zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śl.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają stereotypy na temat przemocy domowej, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce, placówki oświatowe.

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

1.2.2. Współpraca między organami samorządu terytorialnego, a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Caritas w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Rodzaje działań:

1.3.1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również działania dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl., Punkt Konsultacyjny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie, placówki oświatowe oraz ochrony zdrowia z terenu gminy.

Wskaźniki:

- liczba placówek/jednostek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- liczba osób, którym udzielono porady,
- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

1.4. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Rodzaje działań:

1.4.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy.

Rodzaje działań:

2.1.1. Kontynuacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl.

Realizatorzy zadania: Burmistrz Gorzowa Śląskiego.

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.1.2. Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.1.3. Ewidencjonowanie i upowszechnianie istniejącej infrastruktury instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- aktualizacja na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl. bazy teled adresowej instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób doznających przemocy domowej, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.1.4. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl. we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba podjętych wspólnie działań w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Starostwo Powiatowe w Oleśnie, organizacje pozarządowe.

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba udzielonych porad.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.2.2. Wskazywanie na możliwość uczestnictwa w indywidualnych i grupowych działaniach edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Starostwo Powiatowe w Oleśnie, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszcze, zakłady służby zdrowotnej na terenie gminy Gorzów Śląski, placówki oświatowe na terenie gminy Gorzów Śl., organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur Niebieskie Karty wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta – A dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur Niebieskie Karty,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, ze względu na problem cyberprzemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl., Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna w Oleśnie, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego
- liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.3.3. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl., Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna w Oleśnie, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.3.4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkt konsultacyjny.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punkcie konsultacyjnym.

Termin realizacji: 2024–2030.

2.3.5. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym z miejsc całodobowych,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z miejsc całodobowych,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym z miejsc całodobowych.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.3.6. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce, Sąd Rejonowy w Oleśnie.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk, liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

2.3.7. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.

Realizatorzy zadania: Rada Miejska, Burmistrz Gorzowa Śl.

Wskaźniki:

- liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej,
- liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

2.4. Monitorowanie działań pomocowych.

Rodzaje działań:

2.4.1. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury Niebieskie Karty,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji.

Rodzaje działań:

3.1.1. Rozpowszechnianie informatorów o ofertach działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych informatorów,
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

Kierunki działań:

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.2.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce, jednostki oświatowe, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, grupy diagnostyczno-pomocowe.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą Niebieskie Karty,
- liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta D,

Termin realizacji: lata 2024–2030.

3.2.2. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., kuratorska służba sądowa w Oleśnie

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy),
- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b Kk,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Termin realizacji: lata 2024–2030

Kierunki działań:

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.3.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Komisariat Policji w Praszce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

Wskaźniki:

- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wniosowała do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,

- liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które uporzecznie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,

Termin realizacji: lata 2024–2030

Kierunki działań:

3.4. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.4.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Komisariat Policji w Praszcze.

Wskaźniki:

- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wniosowała do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które uporzecznie uchylały się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,

Termin realizacji: lata 2024–2030

Kierunki działań:

3.5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową lub psychologiczno-terapeutycznymi dla osób stosujących przemoc domową.

Rodzaje działań:

3.5.1. Realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową.

Termin realizacji: lata 2024–2030

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

4.1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

4.1.1. Rozeznanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl.

Wskaźniki:

- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gorzowie Śl., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śl., organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,

- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

Termin realizacji: lata 2024–2030.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej,
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

VII. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚCI.

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring i sprawozdawczość. Raz na rok będzie dokonywana analiza jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazywane do sprawozdań. Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań. Opracowanie sprawozdań nastąpi nie później niż do dnia 10 lutego następnego roku. Za monitoring i ewaluację programu będzie odpowiadał Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gorzowie Śląskim. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane ze środków własnych gminy oraz dotacji uzyskanych z budżetu państwa przyznawanych corocznie na obsługę zespołów interdyscyplinarnych oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych.

Zakończenie

Problem przemocy domowej dotyczy tak naprawdę wszystkich środowisk. Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest, aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków zapobiegawczych. Ważnym jest, aby koordynować odpowiednio na poziomie lokalnym działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Należy odpowiednio rozpoznawać potrzeby osób uwikłanych w problem przemocy, wspierać specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Szczególne znaczenie ma również rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, która podniesie skuteczność podejmowanych działań. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Gorzów Śląski.

Opracowanie:

Zespół Interdyscyplinarny w Gorzowie Śląskim.

Grudzień 2024 r.